

รายงานสถานการณ์ตลาดกล้วยไม้ในฮ่องกง

ไทยเป็นหนึ่งในแหล่งนำเข้ากล้วยไม้ที่สำคัญของฮ่องกง ในช่วง 11 เดือนแรกของปี 2561 ไทยส่งออกดอกกล้วยไม้ (Hs code: 060313, cut flowers and buds) ไปฮ่องกง มูลค่า 510,469 เหรียญสหรัฐ มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 26.97 รองลงมาจากไต้หวัน (อันดับ 1 คิดเป็นส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 33.54) เนเธอร์แลนด์ (อันดับ 3 ร้อยละ 23.42) เคนยา (อันดับ 4 ร้อยละ 7.54) นิวซีแลนด์ และญี่ปุ่น ตามลำดับ

Commodity: 060313, Fresh Cut Orchids And Buds Year Ending: November

Partner Country	United States Dollars			% Share			% Change 2018/2017
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	
World	1,453,924	1,886,312	1,892,580	100.00	100.00	100.00	0.33
Taiwan	364,994	594,792	634,807	25.10	31.53	33.54	6.73
Thailand	491,117	555,077	510,469	33.78	29.43	26.97	- 8.04
Netherlands	395,102	421,555	443,214	27.17	22.35	23.42	5.14
Kenya	69,581	139,553	142,697	4.79	7.40	7.54	2.25
New Zealand	71,033	90,452	74,920	4.89	4.80	3.96	- 17.17
Japan	51,114	52,803	48,178	3.52	2.80	2.55	- 8.76

Source of Data: Hong Kong Census & Statistics Department

สินค้าประเภทต้นไม้นำเข้า 5 อันดับแรกของฮ่องกง ได้แก่ ไม้ตัดดอก (Cut flower) ต้นไม้มีชีวิต (Live plants) ต้นไม้/พุ่มไม้ (Trees/bushes) ช่อดอกไม้สำหรับประดับตกแต่ง (Bouquets/ornamental purposes) และกล้วยไม้ (Orchids)

Commodity : 06 Hong Kong Import Statistics From World

Commodity	Description	United States Dollars			% Share			% Change 2018/2017
		2016	2017	2018	2016	2017	2018	
0603	Cut Flowers & Buds For Bouquets Etc., Prepared	33,993,318	33,548,916	42,732,819	62.42	61.41	62.67	27.37
0602	Live Plants Nesoi, Cuttings Etc.; Mushroom Spawn	18,421,979	19,148,719	23,678,972	33.83	35.05	34.73	23.66
0601	Bulbs, Tubers Etc; Chicory Plants & Roots Nesoi	926,301	1,061,889	1,068,933	1.70	1.94	1.57	0.66
0604	Foliage, Grasses Etc For Bouquets Etc, Prepared	1,119,093	873,689	702,581	2.05	1.60	1.03	- 19.58

Source of Data: Hong Kong Census & Statistics Department

ตลาดดอกไม้ (Flower Street at Prince Edward)

ฮ่องกงเป็นศูนย์กลางตลาดนำเข้าดอกไม้จากทั่วโลก และศูนย์กลางค้าส่ง ร้านค้าปลีกดอกไม้ และสินค้าที่เกี่ยวข้องต้นไม้ ได้แก่ เครื่องมือทำสวนอุปกรณ์ ปูย เมล็ดพันธุ์พืช ยาฆ่าแมลง ดิน อุปกรณ์ตกแต่งสวน เป็นต้น ถนนตลาดดอกไม้ตั้งอยู่ในย่าน Prince Edward เชื่อมติดกับย่าน Mong Kok มีร้านขายดอกไม้ระดับล่าง -ระดับบน มีจำหน่ายดอกไม้หลากหลาย เปิดทำการประมาณ 7 โมงเช้า เป็นช่วงเวลาสำคัญ เพราะมีการขายส่งและขายปลีกสลับกันตลอดจนถึงเวลา 19.00 น.

ตลาดดอกไม้ และกล้วยไม้ (Prince Edward)

กล้วยไม้นำเข้า (ต้น)

กล้วยไม้ไทย (ต้นละ \$HK48)

กล้วยไทย (เป็นช่อละ \$HK15)

ร้านค้าปลีกและร้านค้าออนไลน์

ร้านดอกไม้ระดับพรีเมียมในฮ่องกงมีช่องทางการตลาด ได้แก่ ร้านค้าทั่วไป และร้านค้าออนไลน์ มีสินค้าจำหน่ายดอกไม้ทุกชนิด อุปกรณ์ดอกไม้ ตกแต่งดอกไม้สำหรับบ้านและสำนักงาน ตลอดจนกระเช้าของขวัญ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนำเข้าจากอเมริกาและฮอลแลนด์ เคนยา เป็นต้น

ร้านค้าปลีกและร้านค้าออนไลน์

ดอกไม้แบบช่อ ขายบน **Online** ระดับ พรีเมียม

ดอกไม้สำหรับงานพิธีงานต่างๆ จัดส่งถึงสถานที่

ตัวอย่างดอกไม้หลายพันธุ์ตามคำสั่งซื้อสินค้า

จุดแข็งของกล้วยไม้ไทยในฮ่องกง

- มีภาพลักษณ์เป็นผู้ผลิตกล้วยไม้ดอก
- มีฐานผู้ซื้อ/ผู้ใช้ ที่รู้จักกล้วยไม้ไทยแล้วในระดับหนึ่ง เนื่องจากไทยเป็นแหล่งนำเข้าอันดับต้นๆ ของฮ่องกง
- มีความสะดวกรวดเร็วในการสั่งซื้อ เนื่องจากระยะทางไม่ไกล มีสายการบินหลายสาย/เที่ยวต่อวันให้บริการด้านขนส่ง

จุดอ่อนของกล้วยไม้ไทยในฮ่องกง

- บรรจุภัณฑ์ของกล้วยไม้ตัดดอกจะไม่สะอาดตา นิยมขายเป็นกำ ในขณะที่ไม้ดอกที่มีราคาแพงจะขายเป็นต้น (โดยเฉพาะเทศกาลปีใหม่ และตรุษจีน)
- ภาพลักษณ์/ตำแหน่งในทางตลาด ถูกมองว่าเป็นดอกไม้ที่มีราคาถูกเมื่อเทียบกับดอกไม้จากยุโรปหรือนิวซีแลนด์
- สีสีนและขนาดยังไม่สอดคล้องกับรสนิยมผู้บริโภคฮ่องกง ซึ่งชอบสีสดใส โทนเหลือง แดง ใบบและดอก ขนาดใหญ่ ลำต้นแข็งแรง
- ฮ่องกงนิยมเชื่อว่ากล้วยไม้ที่เป็นต้น นำมาประดับเพื่อความสวยงามและเป็นสิริมงคล ซึ่งเป็นที่นิยมกล้วยไม้ปลูกเป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกล้วยไม้จากไต้หวัน และจีน เนื่องจากราคาถูก ต้นอยู่ได้ทนนาน(ประมาณ 6 เดือน ถึง 2 ปี) มีหลากหลายสี
- ตลาดดอกไม้ จากการสำรวจพบว่าร้านค้าขายกล้วยไม้จากไทย เป็นการจำหน่ายช่อกล้วยไม้ สีดอกสีม่วง เป็นหลัก เพียง 1 ร้าน โดยร้านสั่งซื้อตรงมาจากอากาศ มีอาทิตย์ละ 2 วัน ปกติจะสั่งเป็นหลังใหญ่ประมาณ 500 ช่อขึ้นไปแล้วแต่คำสั่งซื้อ และเก็บรักษาในห้องแอร์ของร้าน
- จากการสำรวจพบร้านขายกล้วยไม้ไทยจำนวนน้อย เนื่องจากพนักงานขายมักจะสับสน ว่าสินค้าต้นกล้วยไม้เป็นการนำเข้าจากประเทศจีน หรือประเทศไทย

ข้อจำกัดและอุปสรรค

- ตลาดฮ่องกงเป็นตลาดเล็ก ประชากรประมาณ 7 ล้านคน
- ความต้องการมีจำกัด เนื่องจากคนฮ่องกงไม่นิยมซื้อดอกไม้บ่อยๆ ไม่ว่าจะเพื่อใช้ในการประดับบ้านหรือโต๊ะทำงาน เนื่องจากสถานที่คับแคบ เป็นภาระในการซื้อและการทิ้ง ทั้งนี้ จะนิยมซื้อดอกไม้สำหรับใช้ในเทศกาลต่างๆ เช่น ตรุษจีน วาเลนไทน์ เปิดร้านใหม่ หรือแสดงความยินดีในโอกาสต่างๆ โดยสำหรับตึกและอาคารต่างๆ นิยมใช้ไม้ต้นเนื่องจากอยู่ได้นาน
- กล้วยไม้ที่ขายทั้งต้นจะมีราคาแพงกว่า โดยนำเข้าจากไต้หวันและจีนแผ่นดินใหญ่

โอกาสทางการตลาด

- ผู้ซื้อ/ผู้ใช้มีความคุ้นเคยกับกล้วยไม้ไทยเป็นอย่างดีมาเป็นเวลานาน
- ระบบโลจิสติกส์ในการส่งดอกไม้จากแหล่งผลิตในจีนมาฮ่องกงยังไม่คุ้ม หากเทียบกับส่งจากไทย ทำให้ฮ่องกงนำเข้ากล้วยไม้จากจีนน้อย
- ข้อจำกัดด้านความต้องการตลาดที่มีน้อย และราคาที่ไม่สามารถตั้งได้สูงได้มากนัก ทำให้แหล่งผลิตกล้วยไม้ที่สำคัญทางยุโรปและอื่นๆ หันไปสนใจตลาดจีนที่ใหญ่กว่า

เทศกาลที่นิยมใช้ดอกกล้วยไม้ของฮ่องกง

- เทศกาลตรุษจีนช่วงต้นปีระหว่างเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ของทุกปี ส่วนใหญ่เป็นไม้ประดับบนโต๊ะ สีที่ นิยมได้แก่ ดอกกล้วยไม้สีม่วง เหลือง ยกเว้นสีขาว
- งานแต่งงาน งานเลี้ยง Reception ระดับผมเป็นช่อๆ จะนิยมดอกกล้วยไม้สีม่วงหรือดอกสีอ่อนๆ
- พิธีเปิดสถานที่ทำงาน ร้านค้า ร้านอาหาร ลักษณะเป็นแจกันหรือกระถางเล็กๆ ตั้งโต๊ะ กล้วยไม้ดอกใหญ่สีที่นิยมให้ สีม่วง เหลือง ยกเว้นสีขาว
- งานจบการศึกษา ช่วงเดือนกันยายนถึงสิ้นปี โดยจะนิยมดอกขนาดเล็กสำหรับติดเสื้อ
- ใช้ตกแต่งประดับบ้านหรือไหว้พระ
- ใช้ประดับตกแต่งงานศพ โดยจะนิยมเป็นพวงหรีดใช้ดอกกล้วยไม้สีขาวเป็นส่วนใหญ่

กฎระเบียบการนำเข้าต้นไม้และกล้วยไม้

กฎระเบียบฝ่ายไทย:

1. ผู้ส่งดอกกล้วยไม้่ออกไปนอกราชอาณาจักรจะต้องเป็นผู้ที่ได้จดทะเบียนเป็นผู้ส่งออกกล้วยไม้ไว้ต่อกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการที่กรมวิชาการเกษตรกำหนด และกรมวิชาการเกษตรแจ้งบัญชีรายชื่อและหมายเลขทะเบียนผู้ส่งออกดอกกล้วยไม้ให้กรมศุลกากรทราบเพื่อประกอบการส่งออก
2. ผู้ส่งออกจะต้องติดป้ายหรือฉลากหรือประทับข้อความ โดยระบุข้อความต่อไปนี้
 - 2.1 ชื่อและหมายเลขทะเบียนผู้ส่งออก
 - 2.2 ชื่อพืชและพันธุ์
 - 2.3 ชั้นและจำนวนช่อหรือน้ำหนักของสินค้า และ
 - 2.4 ประเทศผู้ผลิต
3. ต้องมีใบรับรองปลอดศัตรูพืช (Phytosanitary Certificate) จากกรมวิชาการเกษตรแสดงต่อพนักงานศุลกากรในการส่งออกด้วย
4. ผู้ส่งออกรายงานการส่งดอกไม้่ออกไปนอกราชอาณาจักรต่อกรมวิชาการเกษตร ที่กรมวิชาการเกษตรกำหนด
5. มิให้ใช้บังคับแก่กรณีนำติดตัวออกไปเพื่อใช้เฉพาะตัว หรือการส่งออกโดยมิใช่การค้าหรือเพื่อเป็นตัวอย่าง ในปริมาณที่สมควร

กฎระเบียบฝ่ายฮ่องกง:

การนำเข้ากล้วยไม้เป็นก้าน ดอก สามารถนำเข้ามาได้โดยปกติ ยกเว้นเป็นต้นที่มีกาฝากพันธุ์พืชหรือดินติดมากับต้น จะต้องขออนุญาตนำเข้าไปยังฮ่องกงก่อน โดยระเบียบภายใต้กฎหมาย “the Protection of Endangered Species of Animals and Plants Ordinance, Cap.586”

ทั้งนี้ ผู้ประกอบการไทยสามารถตรวจสอบกฎระเบียบการนำเข้าเพิ่มเติมได้ที่ web site of this Department (<http://www.afcd.gov.hk>) หรือ email: (plantlic@afcd.gov.hk)

ข้อคิดเห็นและเสนอแนะ

1. กลยุทธ์ในการขยายตลาดกล้วยไม้

- ควรมีการวิจัยพัฒนาพันธุ์ใหม่ๆ ที่มีสีสัน รูปแบบที่สะดุดตาและเข้ากับ Lifestyle ของคนฮ่องกง
- กำหนดมาตรฐานด้านราคาของสินค้าที่ออกมาใหม่ เพื่อไม่ให้เป็นการขายตัดราคาตัวเอง
- นำเสนอการใช้กล้วยไม้ในวาระต่างๆ โดยมีเรื่องราวประกอบการขาย เช่น ช่วยส่งเสริมความร่ำรวย มั่งคั่ง อายุยืน เงินทองไหลมาเทมา มีสุขภาพแข็งแรง โชคดีในการทำงาน ช่วยเสริมฮวงจุ้ย ฯลฯ หรือตั้งชื่อพันธุ์หรือชื่อชื่อเรียกทางการค้าที่มีคำพ้องหรือความหมายดี ๆ
- พัฒนาบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่า
- ขายเป็นต้นเพื่อให้อยู่ได้นานคุ้มค่าเงิน
- เพิ่มผลผลิตต่อไร่ให้มากขึ้น สำหรับกล้วยไม้ที่มีขายอยู่ในตลาดแล้ว คงยากที่จะเพิ่มมูลค่า เนื่องจากผู้ซื้อทราบราคาแล้ว และส่วนใหญ่จะเป็นการซื้อไปประกอบเป็นช่อหรือใช้ตกแต่งต่างๆ ดังนั้น ควรจะเป็นการพยายามรักษาตลาดเดิมที่มีอยู่และเพิ่มผลผลิตต่อไร่ (productivity) ให้มากขึ้น เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มกำไร เพราะเมื่อพิจารณากล้วยไม้ที่นำเข้ามาจากประเทศที่มีระยะทางใกล้เคียงกับไทย เช่น ใต้หวัน พบว่ากล้วยไม้จากใต้หวันมีราคา ถูกกว่าไทยในปัจจุบัน
- การส่งเสริมกล้วยไม้ไทยในต่างประเทศ อาทิ งานดอกไม้ที่มีประจำทุกปีของหน่วยงานรัฐฮ่องกง (Leisure and Cultural Services Department) เป็นผู้จัด Hong Kong Flower Show 2019 ระหว่างวันที่ 15- 2562 มีนาคม 24(ข้อมูล www.lcsd.gov.hk)

2. แนวโน้มของตลาดกล้วยไม้ไทย

- อาจมีแนวโน้มเปลี่ยนไปนิยมกล้วยไม้ระดับ Premium มากขึ้น (Premium grand orchid) และมีความแปลกใหม่เพิ่มขึ้น เช่น ขนาดของดอก สี และความหอม
- การสั่งดอกไม้แบบออนไลน์จะได้รับความนิยมมากขึ้น

สำนักงานส่งเสริมการค้า ฯ ณ เมืองฮ่องกง

มกราคม 2562

